U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobkyně: K. F.,** zastoupené zákonným zástupcem K. K., zastoupené JUDr. Dagmar Kláskovou, advokátkou se sídlem S. K. Neumanna 725, Hradec Králové, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 2. 2009, č. j. OAM-103/VL-01-K01-2009, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 11. 2009, č. j. 32 Az 8/2009 – 43,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni stěžovatelky, JUDr. Dagmar Kláskové, advokátce se sídlem S. K. Neumanna 725, Hradec Králové, **se přiznává** odměna za poskytnutou právní službu ve výši 5760 Kč. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 25. 2. 2009, č. j. OAM-103/VL-01-K01-2009, jímž jí nebyla dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona

č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělena mezinárodní ochrana.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ust. § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Ve včas podané kasační stížnosti napadla stěžovatelka shora uvedený rozsudek krajského soudu z důvodů obsažených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatelka tvrdí, že správní orgán porušil v předchozím řízení ust. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a neopatřil si za účelem zjištění skutečného stavu věci nezbytné podklady potřebné pro rozhodnutí. Podle stěžovatelky, která je nezletilá a narodila se v České republice, je nepochybné, že řízení v její věci má přímou souvislost s řízeními, která se týkají jejích rodičů. Její azylový příběh je proto přímo odvozen od azylového příběhu jejích rodičů, zejména jejího otce K. K. Stěžovatelka namítá, že krajský soud přihlédl k této akcesoritě pouze tak, že konstatoval, že ani jednomu z rodičů nebyla udělena žádná forma mezinárodní ochrany. Stěžovatelka přitom poukazuje na fakt, že řízení ohledně žádosti jejího otce bylo sice pravomocně ukončeno rozsudkem krajského soudu ze dne 19. 11. 2009, č. j. 32 Az 47/2008 - 104, ten si však podal proti tomuto

rozhodnutí kasační stížnost, o které nebylo dosud rozhodnuto. Dále stěžovatelka rekapituluje některé námitky z kasační stížnosti ve věci jejího otce, která je u zdejšího soudu vedena pod sp. zn. 9 Azs 11/2010. Podle jejího názoru důkazy shromážděné žalovaným, resp. krajským soudem neodůvodňují dostatečným způsobem závěr, že v případě nuceného návratu otce stěžovatelky mu ani jeho rodině nehrozí nebezpečí vážné újmy, které by jinak odůvodňovalo přiznání doplňkové ochrany. Z předložených důkazů, které v rozsudku ve věci jejího otce cituje krajský soud (ze zprávy Amnesty International ze dne 11. 6. 2009), naopak vyplývá, že v zemi původu otce stěžovatelky dochází k porušování občanských a náboženských práv. Je přitom zřejmé, že v případě, kdy bude její otec po návratu do své země původu uvězněn či dlouhodobě pronásledován, bude postižena i ona jakožto rodinný příslušník, nebude jí v případě nutnosti poskytnuta odpovídající zdravotní péče a bude pronásledována pro své náboženské vyznání, neboť je vychována ve víře svého otce a matky. S ohledem na výše uvedené je stěžovatelka přesvědčena, že nedostatečné zjištění a následné právní posouzení ve věci žádosti jejího otce má za následek nesprávné skutkové zjištění a právní posouzení její věci, což má za následek nezákonnost rozhodnutí. Stěžovatelka rovněž poukazuje na pohovor provedený žalovaným s její matkou ze dne 24. 7. 2006 a 24. 10. 2006 (pozn. chybně uvedený stěžovatelkou jako pohovor ze dne 14. 10. 2006), ve kterém tato výslovně uvedla, že jí bylo ze strany státních orgánů Kazašské republiky vyhrožováno odebráním dětí. V průběhu správního řízení však nebyl ze strany žalovaného správního orgánu shromážděn žádný důkaz, který by toto tvrzení vyvracel, přičemž je zcela zřejmé, že rodiče stěžovatelky si mohou těžko z území České republiky sami obstarat důkaz prokázání těchto tvrzení, když z Kazachstánu odcházeli bez znalosti právní úpravy azylového řízení v České republice. Nemůže být proto k tíži stěžovatelky, že tito nemohou zajistit důkaz ohledně nebezpečí, které jejich dítěti hrozí v případě návratu. Stěžovatelka tvrdí, že v důsledku nesprávného rozhodnutí krajského soudu v případu jejího otce došlo k nesprávnému rozhodnutí i o její žalobě. Pokud by bylo žalobě jejího otce vyhověno, pak by zcela jistě naplnila důvody pro udělení azylu ve smyslu ust. § 13 zákona o azylu a zcela určitě pak důvody v ust. § 14 či § 14a odst. 1 téhož zákona. Z důkazů předložených otcem stěžovatelky v jeho řízení, jakož i v řízení týkajícím se samotné stěžovatelky, jednoznačně vyplývá, že v případě jejího návratu do země původu otce jí hrozí nebezpečí vážné újmy podle ust. § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu. Stejně tak je naplněn důvod doplňkové ochrany podle ust. § 14b zákona o azylu, resp. § 14a odst. 1 citovaného zákona. Na základě výše uvedeného stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Po zvážení obsahu kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že ji nelze považovat ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. za přijatelnou, tj. za podstatně přesahující vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud předně považuje v této věci za nezbytné připomenout závěry, ke kterým dospěl v rozsudku ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 – 46, www.nssoud.cz. V tomto rozhodnutí zdejší soud především konstatoval, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Stěžovatelka namítá, že krajský soud nedostatečně přihlédl k akcesoritě vztahu k řízení ve věci jejích rodičů, zejména jejího otce (K. K.), kterou podle jejího názoru zohlednil pouze tak, že konstatoval, že ani jednomu z rodičů nebyla udělena žádná z forem mezinárodní ochrany.

Zdejší soud si je vědom toho, že již ve svém rozsudku ze dne 21. 5. 2008, č. j. 3 Azs 24/2008 - 73, www.nssoud.cz, konstatoval že *„k žádostem nezletilých žadatelů o mezinárodní ochranu je třeba přistupovat vždy nanejvýš individuálně, neboť spektrum rodinných situací, které mohou nastat, je velmi pestré. Lze si jistě představit případy, kdy důvody udělení mezinárodní ochrany budou svědčit pouze jednomu z rodičů (např. v zemi původu politicky se profilujícímu), nikoli však již ostatním členům rodiny, nebo naopak pouze dítěti či dětem (např. pro odlišnou barvu pleti), nikoli však již některému z jejich rodičů. Zásadně však platí, že nezletilé děti sledují osud svých rodičů a pokud tedy rodičům reálně hrozí v zemi původu pronásledování, jsou v důsledku své osobní závislosti na nich ohroženy takovým pronásledováním (ať už přímo či nepřímo) také ony.“*

Nejvyšší správní soud však nedovodil, že by byl tento přístup v souzené věci neakceptován či dokonce porušen, a proto se s touto námitkou neztotožňuje. Jak vyplývá z odůvodnění kasační stížností napadeného rozhodnutí, krajský soud sice zdůraznil, že v případě rodičů stěžovatelky, ani jiných rodinných příslušníků (bratrů a sester), nebylo vydáno rozhodnutí, jímž by jim žalovaný udělil některou z forem mezinárodní ochrany, současně se ale v konkrétních souvislostech zabýval tím, zda správní orgán své závěry o neudělení některé z forem mezinárodní ochrany podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu stěžovatelce s ohledem na důvody uváděné jí a jejími rodiči, zejména pak jejím otcem, řádně zdůvodnil a zda tyto mají oporu ve zjištěném skutkovém stavu. Zdejší soud si pak v návaznosti na shora uvedené dovoluje připomenout, že s otázkou zjišťování důvodů pro udělení

mezinárodní ochrany ze strany správního orgánu se již dostatečně vypořádal například ve svém rozsudku ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Azs 14/2003 - 66, či v rozsudku ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Azs 26/2003 - 57, oba na www.nssoud.cz. Z výše citovaných rozhodnutí vyplývá, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany musí správní orgán umožnit žadateli o udělení mezinárodní ochrany sdělit všechny okolnosti, které považuje pro udělení mezinárodní ochrany za významné, avšak není jeho úkolem předestřít důvody, pro které je mezinárodní ochrana, ať už ve formě azylu či doplňkové ochrany, obvykle poskytována. Povinností správního orgánu je tedy zjistit skutkový stav věci pouze v rozsahu právně relevantních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, www.nssoud.cz).

V této souvislosti je třeba rovněž zdůraznit, že veškeré úvahy krajského soudu se v návaznosti na zásadu dispoziční, jíž je ovládáno správní soudnictví, odvíjely především od jednotlivých námitek obsažených v podané žalobě, která nutno konstatovat byla v tomto směru koncipována značně obecným způsobem.

Pokud jde o odkaz stěžovatelky na řízení o kasační stížnosti ve věci jejího otce, je třeba konstatovat, že toto bylo dne 21. 4. 2010 ukončeno, a to usnesením zdejšího soudu č. j. 9 Azs 11/2010 - 131 , jímž byla jeho kasační stížnost odmítnuta podle ust. § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost. Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud neshledal, jak je podrobně rozebráno ve shora citovaném rozhodnutí, na které si dovoluje z důvodu stručnosti odkázat, že by se v případě jejího otce krajský soud dopustil jakéhokoliv pochybení a nelze proto přisvědčit jeho tvrzení, že mu v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy, a protože žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany se v tomto směru odvíjí od posouzení žádosti jejího otce a zákonného zástupce, nelze podle zdejšího soudu spatřovat v nyní napadeném postupu krajského soudu nezákonnost.

Jestliže stěžovatelka dále namítá, že v průběhu správního řízení nebyl ze strany žalovaného správního orgánu shromážděn žádný důkaz, který by vyvracel tvrzení její matky, že jí bylo ze strany státních orgánů Kazašské republiky vyhrožováno odebráním dětí, je třeba toto její tvrzení označit za novum ve smyslu ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, publikovaný pod č. 419/2004 Sb. NSS). I přesto však považuje zdejší soud za nezbytné uvést následující. Správní orgán tuto skutečnost, kterou matka stěžovatelky uváděla při jím konaném pohovoru dne 24. 7. 2006 a dne 24. 10. 2006, v rozhodnutí ve věci matky stěžovatelky ze dne 7. 11. 2008, č. j. OAM-520/LE-05-ZA07-2006, posuzoval ve vztahu k případným důvodům pro udělení mezinárodní ochrany, dospěl však k názoru, že údajné vyhrožování příslušníky bezpečnostních složek nelze vnímat jako její reálné ohrožení, neboť nejenom, že nepřekročilo úroveň verbální roviny, ale z mu dostupných informačních zdrojů není patrno, že by k takovým zásahům někdy v Kazachstánu docházelo. Vzhledem

ke skutečnosti, že z jejích výpovědí nebylo možno dovodit, že by její náboženské přesvědčení mohlo být podnětem pro její cílenou perzekuci, nebylo podle názoru správního orgánu možné ani vznik jejích případných obav z pronásledování z náboženských důvodů považovat za opodstatněné. Předmětnému názoru přitom přisvědčovala i okolnost, že v období, kdy mělo docházet k tomuto obtěžování, jí byl bez jakýchkoliv potíží vystaven cestovní doklad a tato vycestovala s dětmi ze země původu, a to dokonce v době, kdy se již měl její manžel ukrývat před vyšetřováním ze spáchání závažného trestného činu, a stěžovatelka a její děti nebyly podle svých tvrzení žádným způsobem postiženy ani v jiných, ne s jejich náboženskou prezentací bezprostředně spojených, životních projevech.

V podobném směru pak byl žalovaný veden i při svých úvahách, zda by tyto skutečnosti mohly představovat vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu a být důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Institut doplňkové ochrany přitom zakotvuje ve vnitrostátní právní úpravě zásadu non-refoulement, která zabezpečuje, že uprchlík nebude ani v případě, není-li mu z různých důvodů udělen azyl, vydán do země, kde by byl zásadním způsobem objektivně ohrožen na životě, svobodě či tělesné integritě. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je tedy poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v ust. § 14a zákona o azylu (vycházejících zejména, avšak nikoli bezvýjimečně, z hledisek humanity založených na objektivních hrozbách) neúnosné, nepřiměřené či jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Aplikace institutu doplňkové ochrany se vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase než v případě aplikace institutu azylu. Žalovaný správní orgán však dospěl k závěru, že ani ve vztahu k této formě mezinárodní ochrany nedosáhlo stěžovatelčinou matkou tvrzené příkoří takové míry a intenzity, aby bylo možné je podřadit pod důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu.

S ohledem na shora citované proto nelze souhlasit se stěžovatelkou, že důvodem negativního závěru správního orgánu ohledně její žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebyla skutečnost, že by její matka nepředložila důkaz ohledně nebezpečí, které jí a jejím dětem hrozí v případě návratu, přičemž tento nebyl ze strany žalovaného po ní ani požadován. Jak je patrno, v řízení o udělení mezinárodní ochrany je základním a často jediným důkazním prostředkem, který žadatel o udělení mezinárodní ochrany může správnímu orgánu předložit, jeho vlastní výpověď o okolnostech, které jej vedly k odchodu ze země původu. Ostatně o určujícím charakteru tvrzení žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v průběhu správního řízení se Nejvyšší správní soud vyjádřil například v rozsudku ze dne 26. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 - 47, www.nssoud.cz.

Pokud stěžovatelka dále uvažuje o případné aplikaci ust. § 13 zákona o azylu, resp. ust. § 14b téhož zákona v jejím případě, jsou tyto její úvahy pouhými spekulacemi, a to s ohledem na skutečnost, že udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu, resp. doplňkové ochrany, rodinnému příslušníku azylanta, resp. osoby požívající doplňkové ochrany, je podle výše citovaných ustanovení zákona o azylu možné jen v případě existence pravomocného rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany osobě, která je rodinným příslušníkem žadatele o udělení mezinárodní ochrany (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 4 Azs 147/2004 - 81, publikovaný pod č. 388/2004 Sb. NSS). Takovéto pravomocné rozhodnutí však, jak vyplývá z obsahu předloženého správního spisu a dále správních spisů předložených ve věcech ostatních rodinných příslušníků stěžovatelky (věci jsou u zdejšího soudu vedeny pod sp. zn. 9 Azs 9/2010, sp. zn. 9 Azs 11/2010, sp. zn. 9 Azs 12/2010, sp. zn. 9 Azs 13/2010), vydáno nebylo.

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ust. § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Stěžovatelce byla pro toto řízení před soudem ustanovena zástupkyní advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (ust. § 35 odst. 8, ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátce, a to v souladu s vyúčtováním ze dne 7. 4. 2010, částkou 2 x 2 100 Kč za dva úkony právní služby - převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé a 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ust. § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále též „advokátní tarif“), celkem 4800 Kč. Protože zástupkyně stěžovatelů je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen daň), byla k přiznané odměně připočtena i příslušná částka odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně vypočtená podle citovaného zákona činí 960 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů řízení ve výši 5760 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. dubna 2010

JUDr. Radan Malík
předseda senátu